

Съвместни, маргинални и условни (непрекъснати) разпределения.

- Съвместно разпределение на X и Y : $\int_a^b \int_c^d f_{XY}(x, y) dx dy = P(a \leq X \leq b, c \leq Y \leq d)$, $f_{XY}(x, y) \geq 0$, $\int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} f_{XY}(x, y) dx dy = 1$
- Маргинални разпределения на двумерно (X, Y) разпределение със съвместна плътност $f_{XY}(x, y)$: $f_X(x) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{XY}(x, y) dy$, $f_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{XY}(x, y) dx$
- Независимост: ако $f_{XY}(x, y) = f_X(x)f_Y(y)$ за всяко x и y .
- Математическо очакване: $E(H(X, Y)) = \int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} H(x, y) f_{XY}(x, y) dx dy$, ако съществува $\int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} |H(x, y)| f_{XY}(x, y) dx dy$.
- Ковариация: $Cov(X, Y) = E((X - \mu_x)(Y - \mu_y)) = E(XY) - E(X)E(Y)$. Ако X и Y са независими ковариацията им е 0, обратното НЕ Е вярно.
- Корелационен коефициент: $\rho_{XY} = \frac{Cov(X, Y)}{\sqrt{VarX}\sqrt{VarY}}$
- Условна плътност: $f_{X|y}(x) = f_{X|Y=y}(x) = \frac{f_{XY}(x, y)}{f_Y(y)}$
условно математическо очакване: $E(X|Y = y) = \int_{-\infty}^{\infty} x f_{X|y}(x) dx$
- Трансформация на променливи: (X, Y) са случайни величини със съвместна плътност $f_{XY}(x, y)$, а $U = g_1(X, Y)$, $V = g_2(X, Y)$, където g_1, g_2 дефинират взаимно еднозначна трансформация. Ако означим обратната трансформация с $X = h_1(U, V)$, $Y = h_2(U, V)$, то плътността на (U, V) тогава е

$$f_{UV}(u, v) = f_{XY}(h_1(u, v), h_2(u, v)) |J|,$$

където

$$|J| = \begin{vmatrix} \frac{\partial x}{\partial u} & \frac{\partial x}{\partial v} \\ \frac{\partial y}{\partial u} & \frac{\partial y}{\partial v} \end{vmatrix}$$

е якобианът на обратната трансформация.

ЗАДАЧИ:

1. У здравите индивиди на възраст между 20 и 29 години нивото на калций в кръвта X е между 8.5 и 10.5 мг/дл, а нивото на холестерол Y е между 120 и 240 мг/дл. Да предположим, че стойностите на (X, Y) са равномерно разпределени в този правоъгълник (т.е. $f_{XY}(x, y) = c$). Намерете c . Намерете вероятността даден човек да има калций между 9 и 10 и холестерол между 125 и 140. Намерете маргиналните разпределения. Независими ли са? Намерете очакванията, ковариацията, корелационния коефициент. *Отг.* $1/240$; $15/240$; $1/2$, $2/240$; 9.5 , 180 , 1710 , 0 .
2. Нека X и Y са съответно вътрешното и външното барометрично налягане в даден експеримент и тяхната съвместна плътност е $f_{XY}(x, y) = c/x$, $27 \leq y \leq x \leq 33$, $c = 1/(6 - 27 \ln 33/27) \approx 1.72$. Намерете маргиналните разпределения, вероятността $P(X \leq 30, Y \leq 28)$, независими ли са, условните плътности, $P(X > 32|y = 30)$, $E(X|y = 30)$, $E(X|y)$. *Отг.* $c(1 - 27/x)$, $c(\ln 33 - \ln y)$, 0.15 , $1/x(\ln 33 - \ln y)$, 0 , 32 , 31.48 , $(33 - y)/(\ln 33 - \ln y)$.
3. Нека X и Y са независими равномерно разпределени случайни величини съответно в $(0, 2)$ и $(0, 3)$ и нека $U = X - Y$, $V = X + Y$. Намерете съвместната плътност на U и V .
4. Нека X и Y са случайни величини със съвместна плътност f_{XY} . Ако $U = X + Y$, докажете че $f_U(u) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{XY}(u - v, v) dv$. Ако $U = XY$, докажете че $f_U(u) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{XY}(u/v, v) |1/v| dv$.